

İKİNCİ CUMHURİYET İNKILÂBİ VE KALKINMA PROBLEMİ

PROF. İSMAYİL HAKKI BALTACIOĞLU

Ulusca kalkınmanın iki yüzü vardır : Göze görünen yüzü, göze görünmeyen yüzü. Göze görünen yüzü : Endüstrileşmedir! Göze görünmeyen yüzü : Mânen birleşmedir. Mânevi bütünlük lâfla olmaz. Yalnız şu üç şeyle olur : 1) Dinde birlik, 2) Dilde birlik, 3) Sanatta birlik. Türkiye millî rünesansını bekliyor. Hem de çok geç kalmıştır.

Devlet işini bir çene işi, bir kara çalma işi, bir propaganda işi, hattâ yalın mantık, ansiklopedik bilgi işi, sadece iyi niyet işi sanan politikacılar son günlerine kadar halkı aldatacaklar, hem de kendileri aldanacaklardır. Bunlar yalnız devlet yönetiminde değil, halkı aldatmak için kullandıkları propaganda tekniğinde dahi aldanmış insanlardır.

Devlet de bitki gövdesi, insan teni, tını gibi tabiatın gerçekliklerinden değil midir? Otlar bile gelişmiş güzel yönetilemezken, tabiatın en karışık, en karmaşık varlığı olan devlet varlığı nasıl olur? da bilgisizce, yalnız sağduyu ile yönetilebilir? Yazıklar olsun modern demokrasileri, ilimsiz, tekniksiz, istatiksiz, plânsız, projesiz yönetebileceklerini sanan toy diplomatlara!

Müstebit hükümdar II. Abdülhamit bu memleketin kalkınmasını istiyordu. Kalkınması için de müstebit bir hükümdarın elinden gelebilen herşeyi yaptı. Mektep yaptı, hastahane yaptı, yol yaptı. Bu memleketi kalkındıramadı!

İttihat ve Terakki Cemiyeti II. Abdülhamid istibdadını yıktı. Ona zorla Meşrutiyeti îlan ettirdi. Memleketi İttihat ve Terakki yoluna sokarak kalkındırmak istedi. İttihatçılar o günün şartları içinde ellerinden gelen herşeyi yaptılar. Hattâ bu uğurda can verdiler. Yine de Türkiye'yi kalkındıramadılar!

Aramızdan Atatürk dediğimiz o askerlik ve politika zekası çıktı. Kul, köle olan Türk ülkesini kendisine başına buyruk kıldı. Hilâfeti kaldırdı, medreseleri kapattı, arap harflerini atıp yerine lâtîn harflerini koydu, kılığı değiştirdi, şapkayı giydirdi, avrupalılaştırdı, dedi. Darülfünunu üniversite, emînlerini rektör yaptı. Yine de bu ülkeyi istediği gibi kalkındıramadı!

Tek partili rejimi attık. Demokrasi rejimini kurduk. Çatışmalar, atışmalar oldu, "sen"ler, "ben"ler çoğalmaya başladı. Övündük, gerindik. Adsızlar adlandı, ünsüzler ünlendi, yurtsuzlar yurtlandı, yepyeni insanlar türedi. Yine de kalkındıramadık.

Darülmualiminleri öğretmen okulları, öğretmen okullarını köy

enstitüleri, köy enstitülerini yine öğretmen okulları yaptık. Yine de kalkındıramadık!

Bütün bu uğraşmalara, çabalamalara karşı yine de kalkındıramadık. Bu bunun bir sebebi olacak. Türkiye nasıl kalkınacak? Kalkınmanın sebebi nedir? Bunu bilen var mı? Bir soru daha : Bu sebebi kim bulacak? Politikacılar mı, iktisatçılar mı, hukukçular mı, eğitimciler mi? Hiç biri. Bu sebebi bulsa bulsa bilim ve metod sahibi olan sosyologlar bulabilecek. Sosyoloji biliminin bu günkü verilerine göre sosyal kalkınmanın ilk hareket noktası nedir? Zamanımızın devlet tipleri modern demokrasilerdir. Bu demokrasileri türlü bilgilerle tanıyabilirsiniz. Ekonomik yaşayışlarını ele alalım : Modern demokrasiler endüstri çağına girmiş olan devletlerdir. Hukukunu, türesini gözönünde bulunduralım : Modern demokrasiler insan hürriyetini, insan haklarını türenin temeli yapan devletlerdir. Eğitimi ele alalım : Modern demokrasiler eğitimde laikliği benimsemiş, yüksek öğretimde üniversite çağına ermiş olan devletlerdir.

Bütün bu tanıtışlar, modern devletin kurumlarından birini ele alan, bu kurumun bir dış karakterine göre olan tanıtışlardır. Bir de modern en çıkıntılı, en göze çarpıcı karakteriyle tanıtabiliriz. Modern devletin en çıkıntılı, en göze çarpıcı karakteri

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlerde İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tarihi

Ismayıl Hakkı Baltacıoğlu Koleksiyonu

BLTWRT0200715